

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · COMUNITAT VALENCIANA

EL IUDESCOOP LIDERA EL PROJECTE POWERCOOP PER A IMPULSAR COMUNITATS D'AUTOCONSUM ENERGÈTIC

Es tracta d'una iniciativa clau en la transició energètica, que permetrà impulsar la creació de comunitats energètiques renovables dirigides especialment col·lectius desfavorables

L'objectiu del Projecte Powercoop, finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació i per la Unió Europea "NextGenerationEU", és impulsar una alternativa energètica renovable accessible per a tots. La professora Mª José Vañó Vañó és la investigadora principal del projecte.

Es tracta d'un projecte que pretén contribuir a donar solucions energètiques, en uns casos, a poblacions en alt risc d'exclusió social, en altres casos a comunitats o poblacions rurals. Aquesta línia d'investigació permetrà exportar les diferents solucions a comunitats especialment vulnerables, tant nacionals com en altres països, com poguera ser a Portugal o al Brasil.

Des d'un punt de vista social s'empodera al ciutadà, es crea ocupació digna, local, es crea teixit comunitari i es reinverteixen els beneficis de l'activitat en la pròpia

comunitat. És a dir, es reforça el paper dels ciutadans i garanteix l'accés a l'energia. A més, l'autoconsum o la generació distribuïda suposa un factor important per a l'estalvi econòmic de moltes famílies, especialment per a les més vulnerables, podent d'aquesta manera fer front a la pobresa energètica, i s'evita la dependència sobre les companyies elèctriques convencionals i s'augmenta la competitivitat en la indústria.

Des del projecte es traçaran les línies mestres de les mesures socials i les solucions adequades a cada comunitat o sector de la població. Aquestes solucions es contemplaran des d'una triple perspectiva, fonamentalment jurídica, a partir del tipus d'iniciativa segons el sector que les impulsa, així: bé per la societat civil, bé pel sector empresarial, especialment a través d'entitats pertanyents al sector de l'economia social, o bé

quan l'impuls es desenvolupa a través de les administracions públiques.

Experiència d'Aras de los Olmos

El projecte parteix de l'experiència de l'ajuntament d'Aras de los Olmos que, assessorat per la professora Vañó, està permetent crear la primera Comunitat d'energies renovables, en la qual participen tots els veïns de la població, en línia de la seua lluita contra la despoblació i contra la pobresa energètica, amb l'objectiu de ser un municipi autònom i autosostenible energèticament eliminant la dependència energètica.

Concepte de comunitat energètica

El projecte pretén aclarir el concepte de comunitat energètica, amb els diferents perfils regulats pel legislador europeu, i per tant identifica a les persones, físiques o jurídiques, que podran escometre els projectes d'autoconsum energètic a través de comunitats energètiques (ciutadanes o d'energies renovables). Aquesta anàlisi tindrà necessàriament una perspectiva de gènere, per la pròpia vulnerabilitat de les llars sustentades per dones.

L'equip de treball està integrat per diverses investigadores del IUDESCOOP, de la Universitat de València, Universitat d'Alacant, Universitat de Coïmbra i Institut Politècnic de Porto. Els resultats obtinguts de la investigació seran comunicats a les diferents organitzacions, a entitats no lucratives i administracions autònomes que tinguen un vincle permanent amb comunitats vulnerables. El desenvolupament de polítiques públiques d'impuls de la col·laboració públic-privada i la consecució d'aquests objectius d'erradicació de la pobresa energètica és un punt clau en la millora de la situació dels col·lectius més vulnerables.

Empoderar a la població

Segons ha explicat la directora del IUDESCOOP, María José Vañó, la pandèmia provocada pel COVID-19 i ara la invasió a Ucraïna, ha fet que milions de per-

XIV SEMINARIO DE DERECHO
COOPERATIVO Y DE LA ECONOMIA SOCIAL.

LAS COMUNIDADES
ENERGÉTICAS
COMO MODELO DE
INNOVACIÓN
SOCIAL

sones tornen a estar en una situació de pobresa extrema, la qual cosa inclou també l'energia, i en aquest context cobra importància la creació de comunitats energètiques locals, on "els consumidors s'empoderen si s'uneixen i autoconsumeixen, però necessitem una regulació adequada que no deixi al marge a petites i mitjanes empreses i a les administracions públiques locals".

En aquest sentit, Vañó reclama, en línia amb les Directives Europees, "que es regulen les Comunitats d'energies renovables i les comunitats ciutadanes d'energia, es facilite la participació de ciutadans, ens públics locals, i petites i mitjanes empreses".

Les comunitats d'energia renovable, baix una forma cooperativa, poden constituir un instrument per a lluitar contra la pobresa energètica, ja que la cooperativa és una de les formes jurídiques més adequades per a integrar les comunitats d'energies renovables, ja que la caracterització jurídica del seu propi concepte és convergent amb aquestes entitats.

LA CONFEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE LA COMUNITAT VALENCIANA SE SUMA A LA CAMPANYA #APOYAMOSLOSODS PROMOUGUDA PEL PACTE MUNDIAL DE L'ONU ESPANYA

Amb la intenció de reforçar el valor del seu compromís i sensibilitzar als seus grups d'interés, la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval) s'ha unit a la campanya #apoyamoslosODS llançada pel Pacte Mundial de l'ONU Espanya, iniciativa a la qual pertany.

Amb la intenció de reforçar públicament el valor del seu compromís i sensibilitzar als seus grups d'interés, la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval) s'ha unit a la campanya #apoyamoslosODS llançada per Pacte Mundial de l'ONU Espanya, iniciativa a la qual pertany, per a treballar en la difusió d'aquests Objectius de les Nacions Unides. L'objectiu és actuar, des del seu propi compromís amb els ODS, com a altaveu i aconseguir un efecte multiplicador perquè es coneguen i treballen a través de materials de comunicació que es difondran en els seus canals.

En 2016 Concoval es va adherir a UN Global Compact, la major iniciativa mundial en sostenibilitat empresarial. Des de l'aprovació de l'Agenda 2030 en 2015, a més de la seua aposta per impulsar els Deu Principis, ha treballat a alinear la seua gestió corporativa amb els ODS, on troba noves oportunitats de negoci, millora la relació amb els seus grups d'interés i promou la innovació.

En aquest sentit, Concoval ha establert una sèrie de compromisos i bones pràctiques alineades amb la seua estratègia. Entre aquestes destaquen l'educació per a la sostenibilitat en les cooperatives d'ensenyament; la producció respectuosa amb el medi ambient en les cooperatives agroalimentàries i industrials; el consum responsable en les cooperatives de serveis i de consumidors; l'aposta per l'energia assequible i no contaminant per part de les cooperatives elèctriques;

l'ocupació digna i la igualtat d'oportunitats en les cooperatives de treball associat; les ciutats més sostenibles a través de les cooperatives d'habitatges; el compromís amb la salut i el benestar de la ciutadania des de les cooperatives de serveis socials; i el creixement econòmic sostenible afavorit per les cooperatives de crèdit en l'entorn local.

Economia amb un noble propòsit

El president de Concoval, Emili Villaescusa, ha assegurat que "les cooperatives practiquem una economia amb el noble propòsit de canviar el món, i que entronca directament amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, perquè són l'escenari natural en el qual operem". Per a Villaescusa, "una altra economia és possible, posant el focus en les persones i en els territoris; i per a tot això, és més necessari que mai actuar posant en valor la importància de les Aliances, i les cooperatives estem preparades i disposades a liderar-les".

Amb aquesta mena d'accions, el Pacte Mundial de l'ONU Espanya i les seues organitzacions membres busquen contribuir a l'Agenda 2030 i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible, labor que, en aquests moments de crisi i incertesa globals, es configura com la fórmula per a crear el futur que el món necessita.

LA UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA CREA LA CÀTEDRA D'INTEGRACIÓ EMPRESARIAL DE COOPERATIVES AGROALIMENTÀRIES (CATIECA)

La Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica de la Generalitat Valenciana ha signat un conveni de col·laboració amb la Universitat Politècnica de València per a la creació de la Càtedra d'Integració Empresarial de Cooperatives Agroalimentàries. L'objectiu principal de la nova Càtedra és dinamitzar els processos d'integració en el sector cooperatiu agroalimentari valencià. La Càtedra està adscrita al Centre d'Investigació en Gestió d'Empreses (CEGEA) i la seua directora és la professora Elena Meliá Martí.

Segons explica la professora Meliá Martí, la Càtedra abordarà la integració cooperativa a través de múltiples activitats. La primera és la creació de la primera eina d'anàlisi i diagnòstic de sostenibilitat econòmicofinancera de cooperatives agroalimentàries. Per a això, en el marc de la Càtedra s'està elaborant una base de dades amb informació econòmica i financera de les cooperatives agroalimentàries valencianes, a partir de la informació facilitada pel Registre de Cooperatives autonòmic.

Aquesta base de dades s'anirà actualitzant any rere any, i nodrirà a l'aplicació, a través de la qual cada cooperativa agroalimentària valenciana podrà obtindre un diagnòstic de la seua realitat financera, així com recomanacions en relació amb aquells aspectes crítics sobre els quals hauria d'incidir per a millorar la seua rendibilitat i la dels seus socis. Aquest diagnòstic, a més, pretén ser un punt de suport per a les coopera-

tives, a fi d'emprendre primer accions preventives i valorar la necessitat o l'interés d'adoptar estratègies d'integració.

Celebració de Workshops

D'altra banda, des de la Càtedra es realitzaran Workshops que reunisquen investigadors, gestors, assessors i membres dels Consells Rectors de cooperatives agroalimentàries, que servisquen de punt de trobada i discussió dels actuals problemes de les cooperatives agroalimentàries valencianes, i d'estudi de casos de cooperatives que a nivell nacional o internacional poden oferir experiències d'interés. En aquest marc, la Càtedra va celebrar el passat 12 de setembre com a primera activitat el Workshop Internacional: Models i experiències d'Integració cooperativa, en el qual es van presentar diverses experiències d'integració: la de BelOrta, cooperativa belga referent en la producció de fruites i hortalisses, i dues de les experiències d'integració més rellevants dels últims anys de la Comunitat Valenciana, escomeses baix models diferents: la fusió de les cooperatives Agrícola del Marquesat i Agrícola San Salvador d'Alfarp, que va derivar en la cooperativa COALMAR, i la creació de la cooperativa de nova generació RIBERCAMP, promoguda per la Cooperativa Agrícola Sant Bernat de Carlet, i Guadacoop.

ALACANT ACULL LA II TROBADA DE COOPERATIVES AMB HABITATGES COL·LABORATIUS

Més d'un centenar de persones van assistir a Alacant a la II Trobada de Cooperatives amb Habitatges Col·laboratius de la Comunitat Valenciana.

Durant l'esdeveniment, organitzat per la Federació de Cooperatives d'Habitatges de la Comunitat Valenciana (FECОВI) en col·laboració amb la comissió coordinadora valenciana d'aquesta mena de projectes col·laboratius (COHABITEM) i patrocinat per la Conselleria d'Economia Sostenible, Comerç, Sectors Productius i Treball de la Generalitat Valenciana, les cooperatives van presentar la situació actual dels seus projectes i van teixir xarxes de contacte entre el sector. A més, van indicar com a necessitats del sector més destacades: un marc normatiu adequat per a guanyar seguretat jurídica, solucions de finançament i garanties públiques que animen a les entitats financeres a entrar en aquest model, i l'accés a sòl assequible.

El Conseller d'Economia Sostenible, Rafael Climent, va destacar de la trobada ser "una de les iniciatives que engloba resultats del Pla Base Viva, una aliança de col·laboració públic-privada amb les cooperatives, on es treballa amb el focus posat en les necessitats del sector, sent FECОВI el facilitador per a potenciar el model d'habitatge col·laboratiu". Per a Climent, "aquesta opció és un model d'innovació social adequat per a abordar el problema d'accés a l'habitatge digne, generant a més treball i serveis comunitaris d'interés general".

El Secretari Autonòmic d'Habitatge i Funció Social de la Generalitat Valenciana, Alejandro Aguilar, reconeix el Pla Base Viva com un programa d'enriquiment mutu, per a administracions i per a les cooperatives. I sobre la base d'això, va exposar els programes que està desenvolupant la Conselleria d'Habitatge, en l'àmbit normatiu i amb finançament i garanties públiques, amb subvencions i amb cessió de patrimoni públic, tant de sòl com d'edificis.

El model d'habitatge col·laboratiu, conegut també com 'cohousing' o cohabitatge, implica la formació d'una comunitat de persones que conviuen compartint una sèrie de valors, basats en el suport mutu i la solidaritat. Disposen d'habitatges individuals i comparteixen entre ells espais comuns i serveis, on establiran llaços i viuran de manera més sostenible mediambiental i socialment, principalment estalviant recursos, minimitzant residus i prevalent l'eficiència energètica.

S'organitzen principalment com a cooperatives d'habitatges en cessió d'ús, alternatives a les tradicionals de lloguer i compra, que ofereix avantatges per a l'accés a l'habitatge. Proporciona així una opció perquè els joves i adults puguin independitzar-se de manera més econòmica i conciliar la vida familiar, o que els majors puguin obtindre habitatges més adequats i una forma de vida allunyada de la soledat habitual, dins del marc d'un envelliment actiu.

FEVECTA IMPARTEIX XARRADES A PROP DE 200 DONES DE 12 MUNICIPIS VALENCIANS EN EL MARC DEL PROJECTE 'JUNTES MILLOR'

FEVECTA, en col·laboració amb l'àrea d'Igualtat de la Diputació de València, està impartint una sèrie de xarrades informatives en municipis de l'interior de la província de València per a donar a conèixer a dones d'aquests municipis les oportunitats d'apoderament i incorporació al món laboral que els ofereix la fórmula cooperativa de treball. Aquesta actuació s'emmarca en la segona edició del projecte 'Juntos Millor', iniciativa que pretén impulsar cooperatives liderades per dones de comarques de l'interior per a oferir serveis de cures a les persones majors i dependents en el seu propi municipi.

D'aquesta manera el projecte busca donar resposta a dues problemàtiques que es viuen a l'interior de les comarques de l'interior de la província de València. D'una banda, lluitar contra la desocupació femenina i, d'altra, generar serveis indispensables per a abordar

els reptes que implica l'envelliment progressiu de la població de l'interior de la província de València.

Durant els mesos de setembre i octubre, ja s'han celebrat sessions a Alzira, Castelló de Rugat, Fontanar dels Alforins, Guadassuar, Bocairent, Beniganim i l'Olleria, i en els pròxims dies se celebraran també a Turís, Albaida, Llombai, Ontinyent i Ayora. En total, s'espera acostar a unes 200 dones les possibilitats d'ocupació que poden trobar en la fórmula cooperativa.

Una vegada finalitzen les xarrades, les dones que estiguen interessades podran realitzar un curs totalment gratuït en el qual rebran la formació necessària per a oferir serveis d'atenció i cura de persones de manera professional, així com per a incorporar-se a una cooperativa de treball des de la qual prestar aquests serveis en la seua localitat.

ES PRESENTA 'MESTRES DEL SABOR', APOSTA DE LES COOPERATIVES AGROALIMENTÀRIES PER A MOSTRAR L'EXCEL·LÈNCIA I SINGULARITAT DELS SEUS PRODUCTES

El Palau dels Mercader va acollir el passat 3 d'octubre l'acte oficial de presentació de 'Mestres del Sabor', una iniciativa impulsada per Cooperatives Agro-alimentàries de la Comunitat Valenciana, amb el suport de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica i la marca Molt de Gust, per a donar a conèixer la singularitat i excel·lència dels productes agroalimentaris cooperatius de la Comunitat Valenciana, a més dels valors associats a ells i propis de la fórmula cooperativa.

Mestres del Sabor pretén posar en valor tant els productes de qualitat d'origen cooperatiu com les experiències agroturístiques que ofereixen les cooperatives i que es relacionen amb el territori, la cultura, les tradicions i la gastronomia valencianes.

Rubén Alejandro Cohen, responsable de Comunicació de Cooperatives Agro-alimentàries; i Mentxu Segura, directora creativa de Makinacción, cooperativa responsable del disseny de l'emblema presentat i de les accions de promoció a desenvolupar, van explicar

l'origen de la proposta, els conceptes clau en els quals se sustenta, els objectius que es persegueixen i les accions que està previst desenvolupar en els pròxims mesos.

En primer lloc, s'ha dissenyat una proposta gràfica acolorida i impactant, que relaciona el camp valencià amb el consumidor i l'explosió de sabor que suposen els productes d'origen cooperatiu quan s'utilitzen en la cuina. La campanya de difusió d'aquest emblema, que aspira a convertir-se en un distintiu que el consumidor reconega fàcilment i vincule al producte de qualitat d'origen cooperatiu, es desenvolupa principalment a través d'una web (www.mestresdelsabor.com) i de perfils en diferents xarxes socials.

Paral·lelament s'han programat accions dirigides a consumidors, tant en punt de venda com en espais emblemàtics de les tres províncies, la presència en fires i certàmens del sector i altres actuacions específiques amb mitjans de comunicació generalistes i especialitzats.

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · ESPANYA

CIRIEC-ESPANYA PRESENTA L'INFORME 'L'ECONOMIA SOCIAL A ESPANYA EN XIFRES' I EL NOU PORTAL ESTADÍSTIC DE L'ECONOMIA SOCIAL - CIRIECSTAT

La presentació del Portal estadístic CIRIECSTAT marca un punt d'inflexió en l'activitat de CIRIEC-Espanya. El portal web, en el qual col·laboren més d'una vintena d'experts de 12 comunitats autònomes, pretén ser el referent d'informació estadística del sector de l'economia social al nostre país

CIRIEC-Espanya, amb la col·laboració del Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP) de la Universidade USC, va presentar el passat 20 d'octubre a Santiago de Compostel·la, Capital Espanyola de l'Economia Social 2022, les últimes dades disponibles sobre l'economia social, recollits en l'informe 'L'Economia Social a Espanya en xifres' i en el nou Portal estadístic de l'Economia Social CIRIECSTAT.

L'acte va reunir un centenar de persones en la Seu de la Fundació Laboral de la Construcció a Galícia, i en el mateix van participar Antonio López, Rector de la Universitat de USC; Covadonga Toca, Secretària General de Suport a l'Ocupació, Treball Autònom i Economia Social de la Xunta de Galícia; Xosé A. Sánchez

Bugallo, Alcalde de Santiago de Compostel·la; Juan Manuel Sánchez Terán, Subdirector general d'Economia Social i de la RSE, del Ministeri de Treball i Economia Social; Celso Gándara, President de ForoEsgal (en representació de CEPES); Maite Cancelo, Directora del CECOOP, i Adoración Mozas, Presidenta de CIRIEC-Espanya.

L'informe sobre 'L'Economia Social a Espanya en xifres' ha sigut dirigit pels professors Rafael Chaves, José Luis Monzón i José Galán (CIRIEC i IUDESCOOP-UV), que han coordinat un grup de més de 40 experts d'instituts i centres d'investigació en Economia Social de 16 universitats. En la presentació han intervingut els professors Chaves i Monzón.

Més de 47.000 empreses i 37.000 entitats

Segons les dades obtingudes, l'Economia Social la constitueixen a Espanya un total de 47.511 empreses i 37.183 entitats sense fins de lucre d'acció social i fundacions. Totes elles donen treball de manera directa a 1,35 milions de persones.

L'Economia Social a Espanya representa el 6,75% de l'ocupació total; el 8% de les persones assalariades i el 9,91% de les persones assalariades del sector privat. Així mateix, segons les dades aportades en la presentació, l'import net de la xifra de negoci de tota l'economia social espanyola equival al 8,47% del PIB.

A la Comunitat Valenciana, segons les dades de CIRIEC-Espanya recollits en l'Informe i en el CIRIECSTAT, existeixen 36.606 empreses i entitats d'economia social, que ocupen 170.739 persones. La seua xifra de negoci ascendeix a 12.014 milions d'euros. La fórmula jurídica empresarial més nombrosa és la de les societats cooperatives, que a la Comunitat Valenciana són 2.593, seguit de les societats agràries de transformació (1.555) i les societats laborals (787).

Dades homogènies i comparables

Per part seua, la presentació del Portal Estadístic CIRIECSTAT ha estat a càrrec de José Luis Monzón i Àngel Soler, president i director, respectivament, del CIRIECSTAT. Segons han explicat, el llançament del Portal Estadístic respon a una de les demandes del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, aprovat per la Comissió Europea al desembre de 2021, i que estableix com un dels seus objectius clau augmentar la visibilitat de l'economia social mitjançant la recopilació de dades i estadístiques adequades.

Una de les funcions que posseeix CIRIECSTAT és desenvolupar una activitat aglutinadora de la informació estadística disponible en les diferents fonts d'informació explorades, es troben digitalitzades o no, i amb l'objectiu que l'usuari de les estadístiques de l'Economia Social, independentment del seu perfil acadèmic o professional, acudisca a aquesta web com a font principal per a l'obtenció de tota la informació rellevant sobre el sector.

En aquest context, CIRIECSTAT és un projecte que naix enguany i que anirà creixent any rere any per a, en paraules del professor Monzón "implantar un sistema de recopilació i producció d'estadístiques de l'Economia Social que agrupe, depure i publique en un portal únic, de manera permanent i continuada, i amb criteris metodològics de la comptabilitat nacional, homogenis i comparables, les diferents estadístiques de l'Economia Social a Espanya."

20 aniversari del CECOOP-USC

CIRIEC-Espanya va organitzar aquesta presentació a Santiago de Compostel·la, en el marc de la seua capitalitat espanyola de l'Economia Social 2022, i de la mà del CECOOP, que enguany compleix 20 anys, aniversari que va celebrar el passat 21 d'octubre en la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la USC, on té la seua seu.

El Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP), aprovat pel Consell de Direcció de la USC amb data del 16 d'abril de 2002, va ser creat per l'esmentada Universitat i la Xunta de Galícia, com a Centre Universitari de caràcter mixt dedicat a la investigació, formació i l'estudi del cooperativisme en les seues dimensions econòmica i jurídica, en els àmbits gallec, espanyol, europeu i internacional.

En aquest acte commemoratiu es van presentar les principals activitats realitzades al llarg dels 20 anys d'existència del CECOOP, l'únic centre d'investigació gallec en matèria d'Economia Social, membre de CIRIEC-Espanya i de la seua Xarxa ENUIES, i es va retre homenatge al seu fundador, el professor Manuel Botana Agra (Brandeso, Arzúa, 1939), catedràtic de Dret Mercantil i president del Comité Científic del CECOOP.

CEPES REUNEIX LA SEUA DIRECTIVA A SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA PER A DISSENYAR LA SEUA ESTRATÈGIA PER ALS PRÒXIMS ANYS

Les jornades van servir per a reflexionar sobre l'estratègia de futur de l'Economia Social, "per a ser més competitiu, més visibles i canviar d'escala"

La Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social (CEPES) va reunir durant els dies 20 i 21 de setembre a Santiago de Compostel·la als seus màxims dirigents per a aprofundir en l'estratègia que la Confederació posarà en marxa en els pròxims anys i marcar un full de ruta que impulse el creixement d'aquest model empresarial.

Les jornades de CEPES es van celebrar a Santiago, en el marc de la seua capitalitat d'Economia Social 2022, i com a part d'una intensa agenda d'esdeveniments que s'estan realitzant amb motiu d'aquesta capitalitat.

En la Junta Directiva de CEPES van participar també la consellera de Promoció de l'Ocupació i Igualtat, María Jesús Lorenzana; l'alcalde de Santiago de Compostel·la, Xosé Sánchez Bugallo, i la secretària general d'Ocupació i Economia Social, Covadonga Toca.

En la seua intervenció, Lorenzana va parlar del "gran suport" que presta la Xunta de Galícia a l'Economia Social, al mateix temps que va posar en valor el paper del sector de l'economia social gallega, representada per FOROESGAL (Fòrum per a l'Economia Social Galega).

Com a part de les polítiques de la Xunta, Lorenzana va destacar la seua aposta per l'emprenedoria amb fórmules d'Economia Social, que en 2021 va donar com a resultat la creació de 174 noves empreses.

El president de CEPES, Juan Antonio Pedreño, va assenyalar que davant l'escenari soci econòmic actual, aquestes jornades de reflexió "han sigut necessàries i oportunes per a definir l'estratègia de futur de l'Economia Social, per a ser més competitiu, ser més visibles i créixer per a canviar d'escala".

En aquest context va posar en valor el "moment únic i excepcional" que està vivint l'Economia Social espanyola i europea. "Governos, institucions europees i internacionals, com ara la OIT, l'OCDE o Nacions Unides, estan adoptant resolucions i iniciatives per a potenciar i enfortir en tot el món aquest model empresarial", assenyala el president de CEPES.

A més, Pedreño va recordar el repte marcat pel Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, de passar dels 14 milions d'ocupacions actuals en el sector a 22 milions en 2030. Segons va apuntar també, "volem créixer i canviar d'escala no sols per a incrementar la competitivitat de les empreses, sinó perquè en totes les polítiques públiques es contemple a les empreses d'Economia Social".

EL GOVERN APROVA LA CREACIÓ D'UN COMISSIONAT ESPECIAL PER AL DESPLEGAMENT DEL PERTE DE L'ECONOMIA SOCIAL I DE LES CURES

El Consell de Ministres del passat 26 de setembre, a proposta del Ministeri de Treball i Economia Social va aprovar la creació del Comissionat Especial per a l'Economia Social. A través del mateix es divulgaran, promouran i impulsaran les polítiques i els plans del PERTE de l'Economia Social i de les Cures

El Consell de Ministres del passat 26 de setembre, a proposta del Ministeri de Treball i Economia Social va aprovar la creació del Comissionat Especial per a l'Economia Social. Dit Comissionat estarà centrat en la posada en marxa i el desplegament del Projecte Estratègic per a la Recuperació i Transformació Econòmica (PERTE) de l'Economia Social i de les Cures, que involucra a 13 ministeris. El Comissionat especial es crea dins del Ministeri de Treball i Economia Social amb rang de Sotssecretària, dependent de la Secretaria d'Estat d'Ocupació i Economia Social.

A través d'aquest nou organisme es divulgaran, promouran i impulsaran les polítiques i els plans d'aquest PERTE. "Aquesta manera d'entendre l'economia compta amb un gran potencial per a generar riquesa de manera sostenible, a més de fomentar la innovació i la transformació en l'àrea de les cures i de proporcionar ocupació estable, desenvolupament incliusiu i cohesió social", va explicar en un comunicat el departament dirigit per Yolanda Díaz.

A més, el desenvolupament d'aquesta eina estratègica permetrà afermar les bases de l'economia social en les polítiques públiques "de manera estructural i com a ecosistema econòmic i social al país, ja que re-

quereix de la col·laboració de diferents administracions públiques".

El Comissionat desenvoluparà també la col·laboració públic-privada per a garantir l'accés i l'execució dels projectes de l'economia social. I en definitiva vetlarà pel foment de les empreses i entitats de l'Economia Social, segons la senda marcada pel Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, aprovat per la Comissió Europea amb l'impuls de diferents governs, entre ells pel Govern d'Espanya.

II ENCUENTRO ENUIES 2022

ECONOMÍA SOCIAL, SOSTENIBILIDAD Y FUTURO

UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA, 1-2 DICIEMBRE 2022

EL MINISTRE LUIS PLANAS REP A COOPERATIVES AGRO-ALIMENTÀRIES D'ESPANYA EN EL MARC DE LA COMPLEXA SITUACIÓ DEL SECTOR

En el transcurs de la trobada es van repassar les mesures adoptades per a pal·liar les conseqüències de la guerra de Rússia a Ucraïna i els efectes que té sobre l'activitat agrària

El ministre d'Agricultura, Luis Planas, es va reunir el passat 10 d'octubre en la seu del Ministeri amb el consell rector de Cooperatives Agro-alimentàries d'Espanya, amb el qual va abordar les qüestions més importants del moment per al sector agroalimentari cooperatiu.

En el transcurs de la trobada, es van repassar les mesures adoptades per a pal·liar les conseqüències de la guerra de Rússia a Ucraïna i els efectes que té sobre l'activitat agrària. Els problemes de disponibilitat de subministraments i inputs agrícoles, la sequera i la Política Agrària Comuna (PAC) han sigut altres dels assumptes tractats.

En relació amb la pujada de preus dels fertilitzants, Luis Planas va recordar que en el Consell de Ministres del 20 de setembre es va aprovar la reducció al 5% l'IVA per a l'adquisició de gas natural per les empreses. També va avançar que s'estan estudiant mesures addicionals que permeten reduir la seua factura i dependència mitjançant l'agricultura de precisió o l'ús de fertilitzants d'origen orgànic, entre altres.

Per part seua, el consell rector de Cooperatives Agro-alimentàries d'Espanya va traslladar al ministre la situació que travessen tots els sectors productius, marcats per l'increment dels costos de producció, la sequera i la consegüent reducció en les produccions.

El president Ángel Villafranca va reiterar que la producció d'aliments no és la responsable de la inflació, sinó més aviat el principal afectat, i que els preus

finals al consumidor han de reflectir la realitat, l'augment dels costos de producció, i que cada baula ha de ser conseqüent amb això. Per a Villafranca "cal traslladar a la societat que ser competitiu no és ser sempre el més barat, especialment quan cal invertir en el canvi de model més sostenible que proposa Europa".

"Si volem construir una cadena amb valor on la competitivitat no siga a costa d'afonar al sector productor, cal continuar estructurant al sector entorn de les cooperatives. Ara per ara són l'únic instrument que fomenta la integració dels productors, la seua organització dins en la cadena, així com les inversions de millora de la competitivitat i d'adaptació al nou model productiu que defensa la Comissió Europea", va afegir.

La situació de les indústries cooperatives davant la pujada dels costos energètics està arribant a ser insostenible amb augments de factures energètiques de fins al 150%, va advertir Villafranca. "Cal buscar solucions perquè poden donar-se aturades que afecten la cadena de subministraments, sent un altre element més en la ja tensionada cadena de producció".

Per a això, el president de la confederació agrària va demanar al ministre que el sector siga considerat essencial, en cas que es decretaren mesures restrictives en matèria energètica, i que s'atenguen els problemes urgents d'algunes indústries de cogeneració, que als actuals preus de l'energia no poden continuar funcionant.

UECOE CELEBRÀ EL SEU XIX CONGRÉS A SANTA CRUZ DE TENERIFE

El Congrés va reunir 250 persones baix el lema “Ressorgir de les Cooperatives d'Ensenyament: Nova realitat”

La Unió Espanyola de Cooperatives d'Ensenyament (UECoE) va celebrar del 19 al 21 d'octubre el seu XIX Congrés a Santa Cruz de Tenerife. El Congrés va reunir 250 persones baix el lema “Ressorgir de les Cooperatives d'Ensenyament: Nova realitat”.

El congrés es va desenvolupar amb l'objectiu de reforçar els valors de l'economia social i del moviment cooperatiu d'ensenyament, així com la seua projecció en la societat espanyola, destacant la seua vocació per a la generació d'ocupació i la seua contribució a la cohesió social.

Segons les dades de UECOE, en els últims anys les cooperatives d'ensenyament no sols han sigut capaces de mantindre els llocs de treball, sinó que els han augmentat, “passant en els últims quatre anys de 28.110 socis cooperativistes, contractats i ocupacions indirectes, a més de 29.475”.

L'any 2022 el nombre de Cooperatives d'Ensenyament i Centres Educatius d'Economia Social és de quasi 600, i el nombre d'alumnes és de 295.800. El 95% de les cooperatives d'ensenyament són de treball associat, constituïdes majorment per professors.

El sector cooperatiu d'Ensenyament representa a més del 10% de l'ensenyament privat concertat a Espanya, que suposa el 40% del total de l'ensenyament del nostre país, sempre segons les dades de UECOE.

Implicació del Govern canari i espanyol

La inauguració del Congrés, el passat 19 d'octubre, va ser a càrrec de la Consellera d'Economia del Go-

vern de Canàries, Elena Máñez, i la Directora General del Treball Autònom, de l'Economia Social i de la RSE (Ministeri de Treball i Economia Social), Maravillas Espín, entre altres autoritats de l'àmbit de l'educació a nivell regional i estatal.

Al llarg del congrés van intervindre ponents de prestigi, entre ells Alberto González Delgado, membre del Consell Social de la Universitat de La Laguna i subdirector de la seua Càtedra Cajasieta de Big Data, Open Data i Blockchain. González Delgado va explicar la importància dels usos de la Big Data i Intel·ligència Artificial en l'educació.

Per part seua, un altre ponent, Miquel Rossy Ramírez, va impartir la ponència “Reptes actuals. Comunicació i màrqueting educatiu en les nostres Cooperatives”, on es van mostrar i van debatre estratègies i tendències en màrqueting educatiu per a analitzar el mercat, adaptar els serveis dels centres a les necessitats i expectatives del seu públic potencial i promoure la seua proposta de valor, augmentant la seua visibilitat i afegint-li valor.

Segell “Col·legi ODS Cooperativa”

També durant el Congrés es va presentar el nou Segell identificatiu UECOE “Col·legi ODS Cooperativa”.

El Congrés va incloure a més Tallers de Debat dedicats a Formació Professional i emprenedoria; Competències digitals i tecnologies emergents; Educació Inclusiva i alumnat NEAE, i reptes en el panorama educatiu i empresarial.

DISPONIBLE L'ESTUDI 'LA PLATAFORMA D'ONG D'ACCIÓ SOCIAL EN XIFRES. INFORME COMPARATIU 2006-2020'

Segons els seus resultats, les 35 entitats que integren la Plataforma d'ONG van superar els 18,7 milions d'atencions a persones vulnerables durant l'any 2020, en gran manera dirigides a la inclusió social i a pal·liar situacions d'emergència. Van contribuir a això 464.000 persones voluntàries, més de 210.000 donants; 3,64 milions de persones sòcies, més de 152.000 treballadors i més de 8.000 empreses col·laboradores.

S'ha publicat l'estudi 'La Plataforma d'ONG d'Acció Social en Xifres. Informe comparatiu 2006-2020', fruit d'un projecte que va nèixer l'any 2006 amb la finalitat d'obtenir dades fiables que permeten conèixer la realitat de la Plataforma d'ONG d'Acció Social, de les entitats que s'integren en la mateixa i, per tant, del Tercer Sector d'Acció Social.

En comptar amb dades des de fa 14 anys, l'informe incorpora unes comparatives longitudinals que permeten visualitzar, entre altres coses, els efectes que les últimes crisis econòmiques han provocat en les organitzacions; com s'han anat modificant les estructures; com la societat civil ha augmentat la seua col·laboració i participació mitjançant el voluntariat; com ha evolucionat el finançament públic, el privat o els ingressos per la venda de productes i serveis, o l'evolució del nombre d'atencions a persones a través del conjunt de programes desenvolupats.

Les dades en els quals es basa l'estudi abasten des de l'any 2006 fins al 2020, i recullen les aportacions realitzades per les organitzacions sòcies de la Plataforma d'ONG.

18,7 milions d'atencions a persones vulnerables

Segons els seus resultats, les 35 entitats que integren la Plataforma d'ONG van superar els 18,7 milions d'atencions a persones vulnerables durant l'any 2020, en gran manera dirigides a la inclusió social i a pal·liar situacions d'emergència.

Van contribuir a això 464.000 persones voluntàries, més de 210.000 donants; 3,64 milions de persones sòcies, més de 152.000 treballadors i més de 8.000 empreses col·laboradores. En comparació amb les dades d'ús de l'Estudi del Tercer Sector Social en 2021, s'estima que les organitzacions de la Plataforma d'ONG donen treball al 28,4% del personal laboral del Tercer Sector d'Acció Social.

La major font d'ingressos: les vendes de productes i serveis

Del nou estudi de la Plataforma d'ONG es desprén també que els ingressos obtinguts l'any 2020, un total de 3.399 milions d'euros, procedeixen en major mesura de la prestació de serveis i la venda dels seus propis productes (superant els 1.925 milions d'euros). L'obtenció de fons privats ha augmentat fins a un total de 869 milions d'euros, enfront del descens de l'obtenció de fons públics, que disminueix fins als 601 milions d'euros.

No obstant això, el pes dels ingressos procedents de la prestació de serveis o venda de productes s'ha reduït des del 83,8% del total d'ingressos que suposaven en 2006, al 56,7% en 2020. En 2019 aquest percentatge era del 66%.

Quant a les despeses generades per les 35 organitzacions que formen part de la Plataforma, aquests ascendeixen a 3.457 milions d'euros. D'ells, més de 1.191 milions corresponen a les despeses de personal de les persones que desenvolupen la seua activitat professional en aquestes.

També es ratifica en 'La Plataforma d'ONG d'Acció Social en Xifres' que les organitzacions socials tenen una forta presència en l'àmbit local, realitzant les seues actuacions de manera molt pròxima a la ciutadania. Així, les 35 federacions, confederacions i coordinadores integrades en la Plataforma d'ONG d'Acció Social compten amb un total de 14.516 seus locals i regionals, i aconseguixen les 5.247 entitats integrades.

LA PLATAFORMA DEL TERCER SECTOR CELEBRA DIVERSOS ACTES PEL SEU 10É ANIVERSARI

En la commemoració, aquesta Plataforma ha posat en valor la unitat del Tercer Sector en la defensa dels drets i interessos socials de la ciutadania, especialment de les persones en situació de pobresa o en risc d'exclusió

Baix el lema “10 anys garantint els teus drets” la Plataforma del Tercer Sector (PTS) ha commemorat una dècada des del seu naixement amb tres actes que han tingut lloc al llarg d'aquest mes d'octubre. La Plataforma del Tercer Sector va néixer fa 10 anys per a, en paraules del seu president, Luciano Poyato, “unir i ampliar la veu del Tercer Sector a Espanya”. Durant aquesta dècada, la PTS ha treballat en xarxa, promovent solucions per a les persones més necessitades “i construint teixit social, una cosa imprescindible per a la cohesió i el benestar social”, afirma Luciano Poyato.

En els tres esdeveniments, representants polítics, del Tercer Sector, de les administracions públiques, universitats i altres organitzacions es van reunir per a reconèixer l'important paper i el treball que ha desenvolupat la PTS des de la seua creació.

Acte en el Congrés dels Diputats

El passat 3 d'octubre, la sala Ernest Lluch del Congrés dels Diputats va acollir l'acte més institucional del 10é aniversari. Amb el títol ‘La Llei del Tercer Sector i els reptes pendents’, la jornada, inaugurada per la presidenta del Congrés, Meritxell Batet, va fer un reconeixement als ponents de la Llei 43/2015, de 9 d'octubre, del Tercer Sector d'Acció Social, així com a les ministres que han gestionat el departament de Drets Socials des que es va aprovar aquesta llei.

En el mateix acte va tindre lloc també una taula redona amb representants dels grups parlamentaris i del Tercer Sector, per a analitzar els reptes pendents davant l'aplicació de la Llei del Tercer Sector. La clausura estigué a càrrec del secretari d'Estat de Drets Socials, Ignacio Álvarez, i del vicepresident de Financament i Sostenibilitat de la Plataforma del Tercer Sector, Leopoldo Pérez.

Esdeveniment en el Caixaforum de Madrid

El 10 d'octubre, el Caixaforum de Madrid va ser l'espai triat per la PTS per a celebrar el seu acte “més festiu”. En aquest, la PTS va donar veu a persones de

diversos perfils per a compartir què és el Tercer Sector per a elles.

En la mateixa jornada, el Defensor del Poble, Ángel Gabilondo, va donar una xarrada sobre drets, democràcia inclusiva i justícia social. La clausura de l'acte va ser a càrrec de la ministra de Política Territorial i portaveu del Govern, Isabel Rodríguez. La ministra va destacar que la justícia social “és una política de país” i va remarcar que “el Govern és conscient que a l'escut social desplegat en la pandèmia -ERTO o Ingres Mínim Vital- cal sumar el valor d'escut cívic representat pel Tercer Sector”.

Acte a Toledo: ‘el Tercer Sector més a prop’

El tercer i últim esdeveniment va tindre lloc el 20 d'octubre a Toledo. En aquest cas, la jornada va buscar ensenyar la capacitat d'articulació i coordinació del Tercer Sector a nivell territorial. Per a això va tindre lloc una taula redona sobre ‘Les lleis del Tercer Sector i les taules de diàleg civil’. I es van compartir bones pràctiques a nivell territorial amb temes com el foment del diàleg civil, la cogovernança en els fons europeus, i les aliances amb altres agents, com ara les universitats.

Els participants van coincidir que és fonamental posar en valor el treball realitzat des de les organitzacions, però també donar a conèixer a la societat la labor que exerceixen, moltes vegades desconeguda.

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA · INTERNACIONAL

IX CONGRÉS INTERNACIONAL D'INVESTIGADORS EN ECONOMIA SOCIAL DE CIRIEC – SEÜL, JULIOL DE 2023

El CIRIEC convida al seu primer Congrés científic sobre Economia Social que organitza en un país asiàtic

El Congrés, per al qual s'ha realitzat la convocatòria a la presentació de comunicacions, se celebrarà baix el lema de “Construir millor: Economia social i solidària per a un món just i en pau”

El CIRIEC convida al seu 'IX Congrés Internacional d'Investigació en Economia Social', la celebració de la qual està prevista per als dies 4 a 6 de juliol de 2023 a Seül (Corea del Sud), concretament en la Sungkonghoe University. L'objectiu d'aquest Congrés serà compartir amb els acadèmics i acadèmiques, sectors emprenedors i sectors socials les seues investigacions mitjançant l'aportació a temàtiques com: l'economia social i solidària en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), economia social, cooperatives, canvi climàtic, desigualtat econòmica, innovació, consum sostenible, pau i justícia, entre altres prioritats mundials.

El CIRIEC ha publicat la crida a la presentació de propostes de comunicacions 'call for abstracts' per al 9é Congrés. L'esdeveniment l'organitza la Sungkonghoe University de Seül en estreta col·laboració

amb el CIRIEC-Internacional i altres seccions, com el CIRIEC-Espanya. El lema general del Congrés és 'Construir millor: Economia social i solidària per a un món just i en pau'.

Investigadors, professionals del sector i representants de l'Administració Pública estan convidats a participar en el Congrés, la finalitat del qual és debatre, des d'una perspectiva àmplia i ambiciosa, sobre les més recents investigacions en economia social i les seues metodologies. Tot això en una conjuntura d'importants canvis i fortes incerteses, amb nous reptes i demandes socials davant els quals l'economia social i la seua pluralitat d'actors tenen moltes respostes que oferir.

Segons s'informa des del CIRIEC, els investigadors interessats a presentar comunicacions han d'enviar la proposta o un breu resum de la seua comunicació (2 o

3 pàgines) fins al 31 de gener de 2023. La notificació de resums acceptats (per a presentacions presencials o pòsters) es realitzarà per correu electrònic a tot tardar l'1 de març de 2023.

Després de l'acceptació per part del Comité Científic, les versions finals dels treballs (en anglés) han d'enviar-se fins a l'11 de juny de 2023.

El major esdeveniment acadèmic en economia social

Els Congressos Internacionals d'Investigadors en Economia Social són una iniciativa consolidada en el calendari del CIRIEC-Internacional, que els va posar en marxa fa ara 15 anys, en 2007. En l'actualitat constitueixen el major esdeveniment acadèmic en economia social a nivell mundial. Tenen lloc cada dos anys, alternant-se amb els Congressos Internacionals del CIRIEC sobre economia pública, social i cooperativa, com el celebrat el mes de juny passat a València.

Fins al moment s'han celebrat huit congressos mundials d'investigadors: el primer en 2007 en Victòria (Canadà), el segon en 2009 en Östersund (Suècia), el tercer en 2011 a Valladolid (Espanya), el quart en 2013 a Anvers (Bèlgica), el cinquè en 2015 a Lisboa (Portugal), el sisè en 2017 en Manaus (Brasil), el setè en 2019 a Bucarest (Romania) i el vuitè al setembre de 2021 a Costa Rica, amb un volum de participació d'entre 300 i 600 persones en cadascun d'ells.

Sobre el lema del Congrés

Segons expliquen des de la Sungkonghoe University, en els últims dos anys, les disparitats entre rics i pobres i la bretxa de riquesa entre les nacions s'han aprofundit, agreujat també pels impactes de la pandèmia de COVID-19.

Mentrestant, la por a la guerra i als conflictes creix en nombroses parts del món. Els últims anys han demostrat que poden sorgir grans amenaces per a la cohesió social i per al futur del nostre planeta, i per al CIRIEC la manera d'abordar tot això és a través de l'economia social i solidària (ESS).

Des de CIRIEC es recorda que la ESS ha sigut destacada com un model alternatiu de creixement en l'Informe del Secretari General de l'ONU sobre "La transició socialment justa cap al desenvolupament sostenible" (ONU, 2021). Aquest model té com a objectiu "trobar un nou equilibri entre l'eficiència econòmica i resiliència social i mediambiental," que "fo-

9TH CIRIEC INTERNATIONAL RESEARCH CONFERENCE
ON SOCIAL ECONOMY

— 4 to 6 July 2023 in Seoul (Republic of Korea) —

BUILDING FORWARD BETTER:
SOCIAL AND SOLIDARITY ECONOMY
FOR A PEACEFUL AND FAIR WORLD

Working language: English

Scientific chairs: Sang-Youn Lee (Sungkonghoe University, KR)
Marie J. Bouchard (Université du Québec à Montréal, CAN)

Scientific organizers: Sang-Youn Lee, Marie J. Bouchard, Juan Fernando Alvarez,
Eric Bidet, Eric Dacheux, Timothée Duverger, Hyungsik Eum,
Dorothea Greiling, David Hiez, Akira Kurimoto, Alexandrine
Lapoutte, Carmen Marcuello, Deolinda Meira, Jérôme
Schoenmaeckers, Ilcheong Yi.

Keynote Speaker: Katherine Gibson (Western Sidney University)

Venue: Seoul, Sungkonghoe University, July 4 - 6, 2023

mente el dinamisme econòmic, la protecció social i ambiental i l'apoderament sociopolític" (UNTFSS, 2021). Els conflictes es deriven de les necessitats i aspiracions humanes insatisfetes, mentre que l'erradicació de la pobresa, la inclusió social i la cohesió social ajuden a construir una societat pacífica.

Les cooperatives i les organitzacions d'economia social responen a les necessitats i aspiracions humanes, incloses les ambicions d'un futur millor, més sostenible, més participatiu i més pròsper per a tots (ACI, 2019). Desgraciadament, la contribució de l'economia social encara no es mesura adequadament a tot el món (Bouchard & Salathé-Beaulieu, 2021). Així i tot, pot dir-se que les organitzacions de l'economia social "ocupen un lloc destacat en la construcció de la pau i la transició posterior al conflicte, fomentant el desenvolupament de la comunitat".

També tenen el potencial de "formar el nucli d'una economia política alternativa de construcció de la pau", com quan es treballa en zones rurals de països en conflicte, com una estratègia de desenvolupament econòmic local (Esim & Omeira, 2009). Poden proporcionar pràctiques democràtiques a petita escala, la qual cosa serveix de base per a "la construcció del que podria ser una economia democràtica a escala de tota la societat" (Caspary, 2007: 342). En aquest sentit, "no hi ha pau sense cooperació i no hi ha cooperació sense pau" (MacPherson & Paz, 2015).

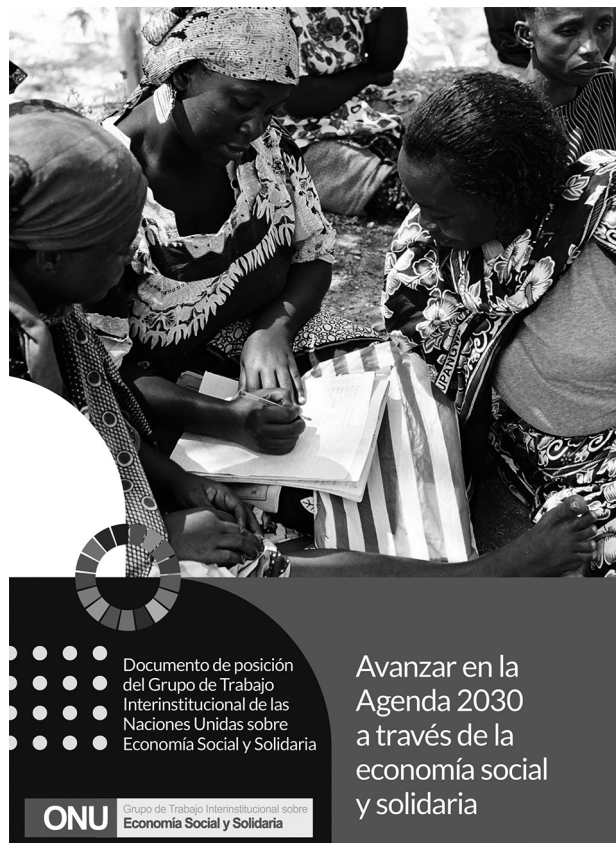
DOCUMENT DE POSICIÓ DEL UNTFSSSE: AVANÇAR EN L'AGENDA 2030 A TRAVÉS DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

El segon document de posicionament del Grup de Treball Interinstitucional de les Nacions Unides sobre Economia Social i Solidària (UNTFSSSE) revisa el paper de la ESS en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i demana un entorn més propici i un marc polític més sòlid per a la ESS.

El segon document de posicionament del Grup de Treball Interinstitucional de les Nacions Unides sobre Economia Social i Solidària (UNTFSSSE) revisa el paper de la ESS en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i demana un entorn més propici i un marc polític més sòlid per a la ESS. El document, coordinat per la OIT amb el suport del Ministeri de Treball, Ocupació i Economia Social i Solidària de Luxemburg, és fruit d'un treball conjunt dels membres i observadors del UNTFSSSE, entre els quals figura CIRIEC.

La UNTFSSSE ja va publicar un primer document de posicionament en 2014 per a subratllar la necessitat de prestar més atenció a l'Economia Social i Solidària (ESS) en el procés d'elaboració de l'Agenda 2030. A mesura que ens acostem a la meitat del període d'implementació d'aquesta Agenda, la UNTFSSSE publica ara un segon Document per a reflectir el desenvolupament de la ESS en els últims anys i en aquest àmbit.

A partir d'una variada i rica quantitat de fonts d'informació, el nou document il·lustra com la ESS és una força clau per a fer el canvi de paradigma que es demana en l'Agenda 2030; identifica les reformes polítiques i legals necessàries, que poden aportar importants lliçons per als governs i parlaments de tot el món quant a com poden fomentar un entorn institucional que promogui la ESS, i crida l'atenció sobre la necessitat de promoció i innovació política en múlti-

Documento de posición
del Grupo de Trabajo
Interinstitucional de las
Naciones Unidas sobre
Economía Social y Solidaria

Avanzar en la
Agenda 2030
a través de la
economía social
y solidaria

ONU

Grupo de Trabajo Interinstitucional sobre
Economía Social y Solidaria

ples nivells de governança: local, regional, nacional i internacional.

El document, finalment, proposa un full de ruta per a dissenyar entorns polítics i institucionals que permeten a la ESS desenvolupar tot el seu potencial, centrant-se en particular en el paper que els governs i les organitzacions intergovernamentals poden exercir en aquest procés.

Cap a una resolució de l'ONU sobre Economia Social i ODS

Els treballs de la UNTFSSSE sobre Economia Social i ODS, juntament amb l'impuls de governs de diferents països -de manera decidida del Govern espanyol-, així com de centres d'investigació internacionals com CIRIEC, ha fet que l'ONU haja anunciat l'aprovació d'una Resolució de Nacions Unides per a l'Economia Social, que espera aprovar en els pròxims mesos.

Aquesta resolució preveu incloure una definició global per a l'economia social i solidària, en la línia de l'adoptada recentment per la OIT en la seua resolució sobre economia social i treball decent.

Una gran coalició de països de diferents regions del món estan promovent aquesta resolució, entre ells l'Argentina, el Brasil, Bulgària, Costa Rica, Xile, Indonèsia, Eslovènia, Espanya, França, Irlanda, Itàlia, el Marroc, Mongòlia, el Senegal i Bèlgica.

ICMIF CELEBRA A ROMA EL SEU CENTENARI, PRESENTANT IMPORTANTS XIFRES DE CREIXEMENT DE LES MÚTUES I COOPERATIVES D'ASSEGURANCES

Més de 400 líders del sector global de assegurances mútues i cooperatives es van reunir els dies 25 a 28 d'octubre a Roma en la Conferència del Centenari de la ICMIF, sectorial de la ACI per a les assegurances cooperatives

Durant la Conferència, la ICMIF va llançar la Calculadora de ODS de l'Assegurança, la primera eina per a mesurar l'impacte de la sostenibilitat de les assegurances enfront dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Assegurances (iSDG). Swiss Re Institute va desenvolupar l'eina baix la iniciativa iSDG dels Principis de les Nacions Unides per a les Assegurances Sostenibles (UN PSI).

L'eina mesura l'impacte de sostenibilitat de iSDG dins de les carteres d'assegurances i operacions comercials de cadascuna de les empreses. Permet a les mutualitats i cooperatives de la ICMIF avaluar el seu propi impacte en els iSDG enfront d'un conjunt d'indicadors calibrats per la ICMIF que reflecteixen els valors i les àrees focals estratègiques, com la prevenció de riscos i les assegurances inclusives.

La ICMIF va llançar també durant el Congrés el Punt de Referència de Resiliència, que es basa en el treball de l'organització amb l'Oficina de les Nacions Unides per a la Reducció del Risc de Desastres (UNDRR) per a incorporar la reducció d'aquesta mena de riscos en mútues i cooperatives d'assegurances.

També durant el Congrés es va anunciar el nom del nou president de la ICMIF, Rob Wesseling (Canadà), president i CEO de Co-operators. Parlant sobre el seu nou càrrec, Wesseling va afirmar: "Estic encantat d'assumir aquest rol en un moment important per al nostre sector. A través del nostre treball en ICMIF

hem demostrat que el sector de cooperatives i mútues d'assegurances és fonamental per a construir un futur millor. Junts estem treballant activament cap a un futur resilient, sostenible i equitatiu i crec que, en orientar-nos cap a metes ambicioses en àrees com la reducció del risc, el desenvolupament sostenible i la inversió responsable, tindrem un impacte catalitzador en la indústria global d'assegurances i, eventualment, en l'economia en el seu conjunt".

Rob Wesseling assumeix el seu nou càrrec en ICMIF en un moment de considerables oportunitats i desafiaments per al mercat global d'assegurances mútues i cooperatives. L'última investigació de ICMIF preveu que el sector es recupere amb força d'un 2020 que va marcar només el segon any de creixement negatiu per al mercat de les mutualitats (-0,4%) des de la crisi financera de 2007, i les previsions per a les xifres de 2021 i 2022 apunten al major creixement del sector experimentat en deu anys.

Segons dades de la ICMIF, el sector global d'assegurances mútues i cooperatives ha crescut un 39,0% des de 2007, superant el creixement total del mercat mundial d'assegurances (27,1%), i ha vist augmentar la seua participació en el mercat total d'assegurances del 24,0% al 26,3%.

Web del Congrés del Centenari de ICMIF:
<https://na.eventscloud.com/website/34908/>

CARTAGENA D'ÍNDIES VA ACOLLIR LES X TROBADES DEL MONT BLANC, AMB LA PARTICIPACIÓ DEL CIRIEC I EL OIBESCOOP

Els passats dies 17, 18 i 19 d'octubre de 2022 es van celebrar per primera vegada a Amèrica Llatina les X Trobades del Mont Blanc, esdeveniment organitzat per ESS Fòrum Internacional que, en la seua desena edició va tindre lloc en el Centre de Convencions de Cartagena d'Índies, a Colòmbia.

ESS Fòrum Internacional és una xarxa d'actors de l'Economia Social i Solidària creada en 2004, que inclou organitzacions i empreses de l'Economia Social de 4 continents. El seu objectiu és promoure l'Economia Social i Solidària a nivell global. Actualment, ESS Fòrum Internacional compta amb 35 membres en 14 països diferents.

La temàtica general triada per a aquesta trobada va ser 'L'economia social i solidària, solucions locals i internacionals en un món canviant'. Addicionalment es van abordar 12 subtemes, entre ells sobre formació en Economia Social, marcs jurídics, transformació social, dones i ESS, inclusió, la necessitat d'eines estadístiques, de finançament i de polítiques públiques.

En les seues diferents taules, entre els líders i les líders de l'economia social van estar experts del CIRIEC i de l'Observatori Iberoamericà OIBESCOOP, concretament Carmen Marcuello (Universitat de Saragossa i CIRIEC-Espanya); la professora Monserrat Espinach (UNED-CIRIEC Costa Rica); el professor Juan Fernando Álvarez (Pontificia Universitat Javeriana de Bogotà i CIRIEC-Colòmbia) i Leandro Morais (Universitat Estadual Paulista i CIRIEC-Brasil).

Declaració de Cartagena d'Índies

La Trobada va concloure amb l'aprovació i lectura de la Declaració de Cartagena d'Índies, en la qual els seus participants es mostren decidits "a fer un nou pas per a incrementar les pràctiques econòmiques, socials i ambientals que anteposen a les persones i la naturalesa a la monopolització dels recursos i la cerca de guanys; a incrementar aquestes pràctiques que es basen en els principis de cooperació voluntària i ajuda mútua, governança democràtica i participativa, autonomia i independència; a treballar en l'impuls col·lectiu ja iniciat d'un projecte global per a canviar d'escala a l'economia social i solidària, és a dir, les cooperatives, associacions, mutualitats, fundacions, organitzacions d'empreses, grups d'autoajuda i altres entitats que operen d'acord amb els seus valors i principis".

En la declaració s'afirma també que més de 1.000 milions de persones es beneficien actualment dels serveis prestats per entitats que formen part del moviment de la ESS. A partir d'ací, "estem preparats a incrementar el número i la qualitat dels serveis que els brinda la ESS, així com el nombre de persones beneficiàries. Es tracta tant d'expandir la justícia social com de tornar tots al camí de la sostenibilitat ambiental. Fer créixer la ESS significa ajudar a garantir un futur per als 3.200 milions de joves menors de 24 anys!".

VIII CONGRÉS CONTINENTAL DE DRET COOPERATIU DE LES AMÈRIQUES

El VIII Congrés Continental de Dret Cooperatiu es va realitzar a Asunción, Paraguai, els dies 27 al 29 d'octubre de 2022, a continuació de la VI Cimera de Cooperatives de les Amèriques. El Congrés va comptar amb la participació d'experts del IUDESCOOP i de CIRIEC.

El VIII Congrés Continental de Dret Cooperatiu es va realitzar a Asunción, Paraguai, els dies 27 al 29 d'octubre de 2022, a continuació de la VI Cimera de Cooperatives de les Amèriques. El Congrés es va celebrar baix el lema de "La identitat cooperativa i el dret cooperatiu en la postpandèmia".

La inauguració es va donar en el Centre de Convencions del Bourbon Hotel Conmebol, i la resta de les labors es van realitzar en la Cinquena Ykuá Satí mitjançant exposicions magistrals de qualificats especialistes internacionals i el treball de comissions en les quals es van tractar les ponències presentades pels participants.

Els delegats van poder presentar ponències sobre temes com:

1. L'Acte cooperatiu i la identitat cooperativa
2. Tecnologia, democràcia i govern cooperatiu
3. Desocupació, treball decent i cooperatives de treball
4. L'ús cooperatiu de les noves fonts d'energia
5. Innovació i noves fronteres de l'empresa cooperativa
6. Realització del principi de compromís amb la comunitat
7. Regulació i supervisió de les cooperatives

Entre les diferents ponències, el vicepresident de la Federació de Cooperatives d'Electricitat i Serveis Públics de la Província de Buenos Aires (Fedecoba),

Ángel Echarren, va presentar un treball sobre el potencial del cooperativisme a l'Argentina per a generar energia en forma comunitària, que va poder ser debatut i analitzat amb Gemma Fajardo García, professora de la Universitat de València, qui havia exposat una conferència magistral sobre les comunitats energètiques cooperatives a Espanya.

Així mateix, el jurista Dante Cracogna va presentar una ponència sobre Acte Cooperatiu i Identitat Cooperativa, donant compte d'un debat que es va iniciar en el Primer Congrés Cooperatiu i que va prendre rellevància a partir del 33 Congrés Cooperatiu Mundial, celebrat al desembre de l'any 2021 a Seül, organitzat per la ACI.

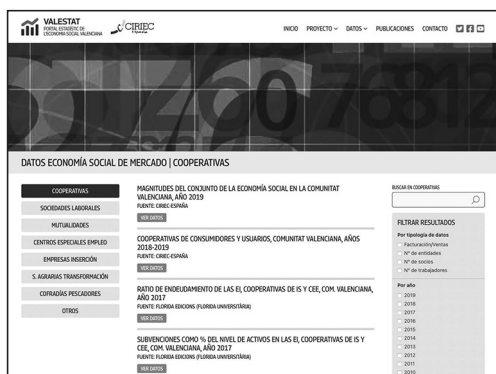
Totes les ponències, juntament amb les conclusions de les comissions que les van debatre, seran publicades en els Anals del VIII Congrés.

Finalment, el Congrés va comptar amb conferències magistrals de Carlos Vargas Vasserot (Universitat d'Almeria), qui va presentar els resultats de la seua investigació sobre la inclusió dels principis cooperatius en diferents països del món, i de Hagen Henry, president del Comité de Dret Cooperatiu de la ACI, sobre 'La Identitat Cooperativa i el Dret Cooperatiu en via a un Dret Humà de Desenvolupament Sostenible'.

En homenatge a aquest últim, va ser presentat el llibre en anglès 'Perspectives on Cooperative Law', del qual van participar juristes de tots els continents.

L'ECONOMIA SOCIAL EN INTERNET

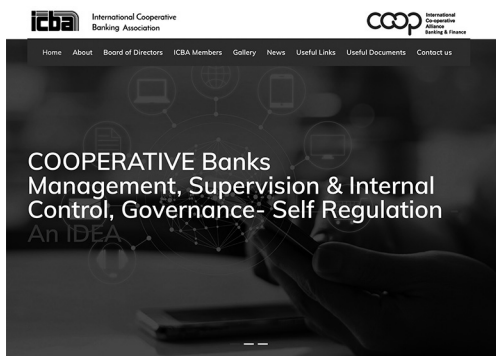
VALESTAT, Portal Estadístic de l'Economia Social valenciana

<https://valestat.com>

CIRIEC-Espanya ha presentat el nou Portal estadístic de l'economia social valenciana VALESTAT. El llançament del VALESTAT respon a una de les demandes del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, aprovat per la Comissió Europea al desembre de 2021, i que estableix com un dels seus objectius clau augmentar la visibilitat de l'economia social mitjançant la recopilació de dades i estadístiques adequades. VALESTAT és un projecte que naix enguany i que anirà creixent any rere any per a, en paraules del professor Rafael Chaves "implantar un sistema de recopilació i producció d'estadístiques de l'Economia Social que agrupe, depure i publique en un portal únic, amb criteris metodològics de la comptabilitat nacional, homogenis i comparables, les estadístiques de l'Economia Social valenciana."

International Co-operative Banking Association (ICBA)

<http://www.icba.coop>

L'Associació Internacional de Bancs Cooperatius (ICBA per les seues sigles en anglés), és l'organització sectorial de la ACI que agrupa les cooperatives de crèdit i institucions financeres similars. El ICBA compleix aquest any el seu 100 aniversari. Després del 28é Congrés de la ACI, celebrat en 1984 a Hamburg (Alemanya), el ICBA es va convertir en una organització internacional especialitzada de la ACI, amb el títol de Comité de Banca Central de la ACI. Actualment presideix el ICBA el senyor Bhima Subrahmanyam, de la Federació Nacional de Bancs Cooperatius de l'Índia.

Federació de Mutualitats de Previsió Social CV

<https://federacionmutuasvalencia.com/>

La Federació de Mutualitats de Previsió Social de la Comunitat Valenciana agrupa persones per a conjuminar esforços i treballs de manera solidària, sent al mateix temps treballadors i empresaris. En el món de l'assegurança funcionen per a fer front als riscos imprevistos, com a malalties, incendis, morts, etc., sent al mateix temps assegurats i asseguradors. La Federació promou el moviment mutualista i difon els seus principis. Convoca nombrosos cursos de formació sobre aspectes essencials per al funcionament dels mutualitats.

XV Congrés RULESCOOP - Santiago de Xile, 2022

<https://rulescoop.cl>

La Universitat de Santiago de Xile (USACH) a través del seu Centre Internacional d'Economia Social i Cooperativa (CIESCOOP), ha organitzat al XV Congrés de la Xarxa Universitària Euro-latinoamericana en Economia Social i Cooperativa (RULESCOOP), que se celebra baix el lema "Economia Social i Emprenedoria: Experiències i Aprenentatges per al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible".

Moviment 'She-coops'

<https://shecoops.org>

She-Coops és un moviment d'autoajuda destinat a augmentar la participació activa de les dones en les cooperatives de tot el món. El moviment es va originar en 2018 per 'No Woman Left Out Initiative' Àfrica, i ha crescut fins a convertir-se en un moviment global feminista, promogut per algunes de les dones més influents en les cooperatives i la igualtat de gènere. El seu objectiu és augmentar la participació de les dones en les cooperatives i buscar oportunitats per a millorar els seus mitjans de vida. Des de llavors ha creat més de 10.000 grups de dones cooperativistes en tots els països.

Càtedra d'Empresa i Humanisme de la Univ. de València

<https://www.catedradeempresayhumanismo.com>

La Càtedra naix en 2017 com una iniciativa de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball i la Universitat de València. Al projecte se suma des de l'inici Caixa Popular. La CEiH se centra actualment en dues línies d'acció: el foment i desenvolupament de la responsabilitat social i la sostenibilitat de les empreses i la transformació digital d'aquestes. Entre les seues activitats s'ofereixen dos cursos: un d'Especialització en RSC i Sostenibilitat, i un altre d'Expert Universitari en Emprenedoria Socialment Responsable.

FETS, Finançament Ètic i Solidari

<http://fets.org>

FETS és una associació creada en 1999 per a impulsar les finances ètiques i solidàries. Agrupa entitats de l'economia social i solidària i les finances ètiques cooperatives, l'acció social, l'educació i la solidaritat internacional. Compta amb el seu propi Observatori, la funció del qual és analitzar la situació del sistema financer ètic i el seu impacte en la realitat socioeconòmica. Aquest Observatori publica cada any el 'Baròmetre de les Finances Ètiques', que realitza una radiografia del sector i de la seua evolució des de 2008.

Cermi

<https://www.cermi.es>

El Comité Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (Cermi) ha renovat la seua pàgina web corporativa per a oferir als seus públics una millor experiència d'interacció digital amb la plataforma cívica unitària de la discapacitat. La nova web s'ha actualitzat en el marc de les activitats del Cermi amb motiu del seu 25 aniversari, que es celebra en 2022. Aquest renovat portal respon a l'objectiu de modernització de la identitat digital i tecnològica de la plataforma cívica de la discapacitat, alhora que s'alinea amb els objectius del Cermi de ser una instància més eficaç de representació, acció i incidència política de les persones amb discapacitat.